

Labklājības ministrija

KOMUNIKĀCIJAS NODAĻA

Skolas iela 28, Rīga, LV - 1331, tālr. 67021666, fakss 67276445, www.lm.gov.lv

Informācija plašsaziņas līdzekļiem
23.09.2022.

Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma atbalsta pasākumi – jautājumi un atbildes

Valsts ir pieņēmusi likumu, kas domāti, lai daļēji kompensētu tos izdevumus, kas cilvēkiem radīsies energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma rezultātā. Labklājības ministrija ir apkopojusi daudzus cilvēku jautājumus par šo kompensācijas mehānismu pielietojumu un būtību.

Lai uzlabotu mājokļa pabalsta pieejamību par periodu no 2022. gada 1. septembra līdz 2023. gada 30. aprīlim, tiks piemērots koeficients 3. Ko tas nozīmē?

Paaugstināti koeficienti dod iespēju saglabāt atsevišķi dzīvojošas personas vai vairāku personu majsaimniecības rīcībā vairāk līdzekļus ikdienas izdevumu apmaksai, tajā skaitā, pārtikas iegādei un kvalificēties mājokļa pabalstam. Šī aprēķina koeficienta palielināšana dos iespēju saņemt šo pabalstu lielākam cilvēku lokam ar augstākiem ienākumiem nekā iepriekš.

Vienkāršāk sakot, mājokļa pabalstu savā pašvaldībā varēs saņemt arī tie, kas līdz šim to nevarēja, jo viņu ienākumi bija lielāki nekā bija noteikts. Koeficienta palielinājuma rezultātā garantētā minimālā ienākuma sliekšnis mājokļa pabalsta apmēra aprēķinam būs 327 eiro pirmajai vai vienīgajai personai majsaimniecībā un 228 eiro pārējām personām majsaimniecībā visām majsaimniecībām mājokļa pabalsta apmēra aprēķinam.

Kā šo pabalstu varēs saņemt?

Lai saņemtu mājokļa pabalstu, personai jāvēršas ar iesniegumu, kuru parakstījušas majsaimniecības pilngadīgās personas, savas pašvaldības sociālajā dienestā, kur pašvaldības informācijas sistēmā elektroniski tiks sagatavota iztikas līdzekļu deklarācija, izmantojot valsts un pašvaldības informācijas sistēmā esošos datus.

Lai izvērtētu trīs iepriekšējo mēnešu ienākumus un uzkrājumus, iesniegumam jāpievieno visu pilngadīgo majsaimniecības locekļu bankas kontu izdrukas un darbspējīgām personām informāciju par neto ienākumiem no darba devēja vai saimnieciskās darbības par 3 pēdējiem mēnešiem, kā arī jāuzrāda visu ar mājokli saistīto izdevumu rēķini (tajā skaitā telefona un interneta rēķinu) par vienu mēnesi. Piemēram, vēršoties sociālajā dienestā oktobrī, jāiesniedz visi rēķini, kas bija jāapmaksā septembrī (tie var būt apmaksāti). Tiks aprēķināts mājokļa pabalsts turpmākajiem trīs vai sešiem mēnešiem, atkarībā no majsaimniecības sastāva.

Periodā, kamēr ir spēkā iztikas līdzekļu deklarācija, persona var iesniegt izdevumus par mājokli apliecinošus dokumentus, ja tie būtiski palielinās, un sociālais dienests pārrēķinās mājokļa pabalsta apmēru spēkā esošas iztikas līdzekļu deklarācijas periodā. Taču ja sociālais dienests būs ļoti

noslogots, tad mājokļa pabalstu, kas piešķirts par laikposmu no 2022. gada 1. oktobra līdz 2023. gada 31. maijam, pārrēķinās pēc 2022./2023. gada apkures sezonas beigām, bet ne vēlāk kā līdz 2023. gada 30. jūnijam.

Protams, ka pašvaldībā, kas šo pabalstus izmaksās, tas būs liels finansiāls slogs, tāpēc svarīgi uzsvērt, ka likums paredz, ka tiek saglabāts līdzfinansējums pašvaldībām 50% apmērā no faktiskajiem izdevumiem mājokļa pabalstam.

Ja laikā līdz 30. aprīlim cilvēkam palielinās ienākumi, tad viņš šo pabalstu zaudēs?

Mājokļa pabalsta apmēru aprēķina kā starpību starp garantēto minimālo ienākumu sliekšņu summu mājāsaimniecībai, kas reizināta ar koeficientu, un normatīvajos aktos noteiktajiem izdevumiem par mājokli un mājāsaimniecības kopējiem ienākumiem.

Materiālo situāciju izvērtē un pamata sociālās palīdzības pabalstus (GMI un mājokļa pabalstu):

- 1) piešķir uz trim kalendāra mēnešiem, ja mājāsaimniecībā ir vismaz viena persona darbspējīgā vecumā;
- 2) piešķir uz sešiem kalendāra mēnešiem, ja mājāsaimniecībā nav nevienas personas darbspējīgā vecumā, vai uz personu attiecas šā panta otrajā daļā noteiktie izņēmumi;
- 3) var piešķirt uz vienu kalendāra mēnesi, ja mājāsaimniecības ienākumi nepārsniedz noteiktos sliekšņus, bet ir konstatējama neatbilstība kādam no normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem.

Pašvaldības sociālais dienests no jauna izvērtē mājāsaimniecības materiālo situāciju un pārskata lēmumu par sociālās palīdzības pabalstu apmēru, ja pasliktinās mājāsaimniecības materiālā situācija vai mainās sociālā situācija.

Vai paredzēts kāds īpašs atbalsts senioriem, personām ar invaliditāti, apgādnieku zaudējušām personām?

Jā, no šā gada 1. novembra līdz 2023. gada 31. maijam šiem cilvēkiem tiks nodrošināts īpašs pabalsts 30 eiro apmērā, ja pensijas, atlīdzības vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs nepārsniedz 300 eiro mēnesī. Pabalsts 20 eiro mēnesī paredzēts, ja pensijas, atlīdzības vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs ir robežās no 301 eiro līdz 509 eiro mēnesī, bet pabalsts 10 eiro mēnesī - ja pensijas, atlīdzības vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs ir robežās no 510 eiro līdz 603 eiro mēnesī. Gadījumā, ja vecuma pensijas apmērs ir, piemēram, 300,94 eiro, tad centus aiz komata atmet un personai izmaksās valsts pabalstu 30 eiro mēnesī.

Valsts pabalstu 30 eiro apmērā piešķirs un izmaksās arī Latvijā dzīvojošām personām, kuras ir Latvijas piešķirtās piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti saņēmējas.

Kas var pretendēt uz šo pabalstu?

Šo valsts pabalstu piešķirs un izmaksās Latvijā dzīvojošām personām, kurām no 2022. gada 1. novembra līdz 2023. gada 31. maijam ir Latvijas Republikā piešķirtas vecuma, invaliditātes vai apgādnieka zaudējuma pensijas, tai skaitā priekšlaicīgi un avansā piešķirtas pensijas, speciālās valsts pensijas, izdienas pensijas tiem, kuri sasnieguši vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamo vecumu, bet kuriem vecuma pensija nav piešķirta, izdienas pensijas saņēmēji, kuri nav sasniegusi vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamo vecumu un kuriem ir noteikta invaliditāte. Pabalsts pienāksies arī atlīdzības par darbspēju zaudējumu vai atlīdzības par apgādnieka zaudējumu saņēmējiem un valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējiem.

Vai šiem cilvēkiem būs kaut kur jāvēršas ar iesniegumu vai arī tas būs automātiski līdz ar pensiju, atlīdzības vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, ko viņi saņem?

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) pabalstu izmaksās bez iesnieguma personām, kuras saņem VSAA administrētos pakalpojumus. Iesniegums būs jāiesniedz, ja persona ar invaliditāti ir Aizsardzības ministrijas izdienes pensijas saņēmēja, tad personai iesniegums par pabalsta piešķiršanu jāiesniedz Aizsardzības ministrijā. Pabalsta izmaksa tiks uzsākta 2022. gada novembrī, piegādājot to saņēmēja norādītajā dzīvesvietā bez maksas vai pārskaitot uz Latvijas Republikas kredītiestādes vai pasta norēķinu sistēmas (PNS) kontu, kurā valsts pabalsta saņēmējam tiek ieskaitīta pensija, atlīdzība vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts.

Informāciju sagatavoja:

Egils Zariņš, Labklājības ministrijas Komunikācijas nodaļas sabiedrisko attiecību speciālists, 64331829, egils.zarins@lm.gov.lv